

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

---

23 AVRIL 2004

Proposition de loi modifiant l'article 682 du Code judiciaire et insérant un article 682*bis* dans le même code, en ce qui concerne la procédure d'examen par la Cour de cassation des demandes d'assistance judiciaire

(Déposée par Mme Clotilde Nyssens)

DÉVELOPPEMENTS

Dans son rapport annuel 2002-2003, la Cour de cassation relève que la manière dont la procédure d'assistance judiciaire se déroule devant elle n'est réglée que très partiellement par le Code judiciaire.

Après la condamnation prononcée par la Cour européenne des droits de l'homme, le 30 juillet 1998 (en cause de Aerts), la Cour de cassation a adapté sa procédure de manière prétorienne. Ces adaptations ont été avalisées par la Cour européenne des droits de l'homme par sa décision du 9 juillet 2002 (en cause Debeffe).

Pour garantir la sécurité juridique, il nous paraît important de préciser dans le Code judiciaire la procédure suivant laquelle la Cour de cassation peut accorder ou refuser l'assistance judiciaire.

Les nouvelles règles proposées s'inspirent en grande partie de la pratique déjà suivie par la Cour de cassation elle-même.

Clotilde NYSSENS.

*
* *

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2003-2004

---

23 APRIL 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 682 van het Gerechtelijk Wetboek en tot invoeging van een artikel 682*bis* in hetzelfde wetboek betreffende de procedure voor het onderzoek door het Hof van Cassatie van de verzoeken om rechtsbijstand

(Ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens)

TOELICHTING

In zijn jaarverslag 2002-2003 vermeldt het Hof van Cassatie dat de wijze waarop de rechtsbijstand voor het Hof in de praktijk geschiedt, maar zeer gedeeltelijk wordt weergegeven in de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek.

Na een veroordeling door het Europees Hof voor de rechten van de mens op 30 juli 1998 (zaak Aerts) heeft het Hof op pretoriaanse wijze zijn procedure aangepast. De aanpassingen zijn goedgekeurd door het Europees Hof voor de rechten van de mens in zijn beslissing van 9 juli 2002 (zaak Debeffe).

Om de rechtszekerheid te waarborgen lijkt het ons raadzaam in het Gerechtelijk Wetboek te verduidelijken hoe de rechtsbijstand door het Hof van Cassatie wordt verleend of geweigerd.

De voorgestelde nieuwe regels zijn in grote mate gebaseerd op wat het Hof van Cassatie nu reeds in de praktijk doet.

*
* *

PROPOSITION DE LOI Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 682 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 682. — Devant le bureau de la Cour de cassation, la procédure est suivie conformément aux articles 675 à 677 et 681.

Sauf s'il s'agit du mémoire en réponse au pourvoi, le bureau de la Cour de cassation se prononce, dans les matières visées à l'article 478, sur la demande d'assistance judiciaire, après avoir recueilli l'avis d'un avocat à la Cour de cassation désigné par le bâtonnier de son Ordre.

Toutefois, le bureau peut rejeter la demande sans avoir obtenu cet avis préalable, s'il constate que soit la demande d'assistance judiciaire, soit le pourvoi envisagé est manifestement irrecevable ou manifestement fondé sur un moyen non sérieux, ou s'il constate que l'échéance du délai d'introduction du pourvoi est trop proche pour permettre à un avocat à la Cour de cassation d'introduire le pourvoi en temps utile.

Les décisions du bureau qui rejettent la requête ou qui n'accordent pas l'assistance judiciaire sont motivées. »

Art. 3

Un article 682*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code :

« Art. 682*bis*. — En cas d'urgence, le premier président se prononce sur la requête, après avoir recueilli l'avis du procureur général, sans que l'avis préalable de l'avocat à la Cour de cassation ne soit requis.

L'urgence est spécialement motivée. »

Art. 4

La présente loi entre en vigueur le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel elle aura été publiée au *Moniteur belge*.

26 février 2004.

Clotilde NYSSENS.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 682 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen als volgt :

« Art. 682. — Voor het bureau van het Hof van Cassatie wordt de rechtspleging gevolgd die bepaald is in de artikelen 675 tot 677 en 681.

Behalve wanneer het de memorie van antwoord op de voorziening betreft, spreekt het bureau van het Hof van Cassatie, in de in artikel 478 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde aangelegenheden zich over de aanvraag tot rechtsbijstand pas uit na het advies van een door de stafhouder van de Orde aangewezen advocaat bij het Hof van Cassatie te hebben ingewonnen.

Het bureau kan echter de aanvraag verwerpen zonder dat voorafgaand advies als het vaststelt dat ofwel het verzoek om rechtsbijstand ofwel het voorgenomen cassatieberoep kennelijk niet ontvankelijk is of kennelijk gegrond is op een niet ernstig middel of dat de einddatum van de termijn voor het instellen van het cassatieberoep te dichtbij ligt om een advocaat bij het Hof van Cassatie nog de kans te geven het tijdig in te stellen.

De beslissingen van het bureau waarbij het verzoek wordt verworpen of de rechtsbijstand niet wordt verleend, worden met redenen omkleed. »

Art. 3

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 682*bis* ingevoegd, luidende :

« Art. 682*bis*. — In spoedeisende gevallen doet de eerste voorzitter uitspraak over het verzoekschrift na het advies van de procureur-generaal te hebben ingewonnen, zonder dat een voorafgaand advies van de advocaat bij het Hof van Cassatie vereist is.

Het feit dat het om een spoedeisend geval gaat, wordt met redenen omkleed. »

Art. 4

Deze wet treedt in werking de eerste dag van de maand na die waarin hij is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

26 februari 2004.